

plačuje tajnika, 2 občinska služabnika, župana in druge reči; vsega tega ni bilo poprej.

Dr. Zarnik navaja, da se je tudi v državnem zboru sklenila že marsikatera postava, katera še danes ni izpeljana, in reči se sme, če bi državni zbor vse nasledke novih postav dobro premislil poprej, mnogokrat bi ne bil sklepal tacih postav. Vzemimo, na primer, postavo o tako zvanem posilnem legalizovanju (Legalisirungszwang). O tej postavi je vsa Avstrija le enega mnenja, namreč tega, da se mora odpraviti. Ko se je ta postava izpeljevati začela, imela je le ta dober nasledek, da so jo nekateri notarji dobro zadeli. Ali ne bi bilo bolje, da bi se ta postava ne bila nikdar izpeljala? Ministerstvo pa pravi, postava se je enkrat sklenila, in toraj se ne sme precej odpraviti, sicer bi se postavodajstvo kompromitiralo. Govornik nadaljuje, da tudi on je bil spočetka prijatelj velikih občin, mislé, da so za našo deželo v resnici koristne. Al to ni stvar principijelna, ampak eksperimentalna, in če se kdo pozneje prepriča, da njegovo poprejšnje mnenje ni bilo pravo, je njegova dolžnost, podvreči se družemu boljšemu mnenju. Dr. pl. Vesteneck je jako slabo podučen, če trdi, da vlada nikakor ne misli na spremembo politične uprave; kajti vsak drug zna, da se vlada že dolgo s tem peča, kako to reč dognati do konca. Če dr. Schrey povdarja, da postava se izpeljati mora zato, ker je dana, ga vprašam, kaj neki bode ljudstvo reklo, če bi postavo hoteli izpeljati s silo? Vpiralo se bode, naše stališče pa je naravno in svobodomiselnost, ker volji ljudstva prepušča, da se združi v male ali velike občine, kakor mu to bolje ugaja. Tudi on priporoča predlog odsekove večine. —

Pri glasovanju se je predlog odsekove manjšine zavrgel, nasvet večine pa je obveljal.

Mnogovrstne novice.

* *Letošnja zima in letošnja spomlad boste se v kroniko vremensko zapisale kot prečudno žalostni prikazni. Pozimi snega, da bilo bi ga za 5 let dovolj, in družih neviht brez konca in kraja, — zdaj pa spomladi — sredi maja meseca — dežja, mraza, viharjev in zopet snega, da je groza. In to ne samo v nekaterih deželah, ampak v večem delu Evrope. Mraz in burja sta pokončala sadja in trt neizmerno sèm ter tje; Primorsko in Vipavsko našo dolino je zadela velika škoda. V Ljubljani je deževalo čez 10 dni poredoma; 14. maja začelo je snežiti in šel je sneg celo nedeljo in celi ponedeljek, po gorah na kupe novega snega; najhuje pa trpi mah (močvirje) okolice Ljubljanske, ves v vodo potopljen.*

* *Pregled lanskega leta na Dunaji na kant prišedših bank daje ondašnji časnik „Compass“, iz katerega je razvidno, da je od meseca maja 1873. do konca 1875. leta 9 Dunajskih delniških družeb (bank na akcije) konkurs napovedalo, 111 bank pa likvidaciji ali fuziji z drugimi zapadlo. Kapital konkurzu zapadlih bank v znesku 21½ milijona goldinarjev je popolnoma zgubljen. Od likvidacij zapadlega skupnega kapitala od 305½ milijona goldinarjev se je dozdej le 117 milijonov goldinarjev nazaj plačalo. Delničarji pri 108 bankah so izgubili 147 milijonov gold. Koliko nesrečnih ljudi!*

* *Ministrov ima Turški sultan nič manj kot 18; 11 jih je v dejanski službi, 7 pa postranskih brez gotovega posla; ti poslednji imajo na mesec 20.000 piastrov (po naše 2000 gld. plače); ne delajo pa prav nič. To zopet je dokaz Turške potrate.*

* *V Sibiriji namerava Ruska vlada napraviti vseučilišče, profesorji bodo ondi bolje plačani kakor na drugih Evropskih vseučiliščih.*

* *V vasi Guarrasi blizo mesta Cefalu v Siciliji s 300 prebivalci, je po noči od 6. do 7. dne aprila po silnem potresu se razčesnila zemlja; prebivalci iz spanja probudivši se hitijo iz hiš na ulice, al oni čas počí pod njihovimi nogami zemlja tako, da v dveh urah je bilo pokopano 10 hiš, ostale pa so bile razruščene. Izvedenci mislijo, da je vas stala na votlem zemljišči.*

* *Golubački komarji, o katerih smo unidan poročali, so se prikazali tudi na Erdeljskem (Siebenbürgen). Priletelo je v okolico Devško veliko rojev; tukaj in v Tordašu so naredili veliko škode.*

Politične stvari.

Shod v Berlinu.

Shod dveh cesarjev in treh državnih ministrov v Berlinu je pri kraju, in elektrika je poslala po vsem svetu golobice z zelenimi vejicami, naj mu oznanijo mir. Vse tri velike oblasti so se popolnoma porazumele o daljnem postopanju proti Turčiji in proti ustajnikom, in ministri so se razšli popolnoma složni — zadobivši svojemu načrtu tudi pritrjenje Francoskega, Angleškega in Laškega poslanca.

Tako vsaj se glasé oficijozna poročila. Vsi Evropski narodi naj se tedaj zibljejo v zavesti, da se bo vzhodno vprašanje mirno rešilo.

Potem bi človek sodil, da se v politiki ni nič spremenilo in da bodo vlade držale se glasovitih načrtov Andrassyevih. Al temu ni po vse tako: Andrassy je pri tem shodu oddal prve gosli kancelarju Ruskemu; oče novemu načrtu, ki se le v glavnih točkah še drži Andrassyevoga, je Gorčakov; po takem prvo nalogo, katero je zdaj Andrassy z znanim slabim vspehom igral, prevzame odslej Rusija. Gorčakov načrt bodo podale Evropske oblasti najprej sultanu, potem pa tudi ustajnikom, gledé na pogoje, ki so jih Rodiču stavili. Če bi se Turčija branila ali nezmožna skazala te reforme izvršiti, ali če bi se jih sprejeti ustajniki branili, in bi se na nobeni strani ne dal doseči mir brez orožja do izvršitve, potem se pošlje „žandar“ v Bosno in Hercegovino, ki ima obe deželi zasesti; ta „žandar“ pa po Gorčakovem načrtu ni več Avstrija, ampak — Italija. Vprašanje je le, če bo ona hotela to žandarsko nalogo prevzeti.

Kolikor je dalje znano o Gorčakovem načrtu, se imajo te „reformne“ raztegniti ne le na Bosno in Hercegovino, temveč na vse Turške dežele, katerim bi se dalo vsaj toliko svobode, kolikor je imela je Srbija do l. 1815, dokler je bila na pol odvisna od Turčije. Ali se ima Črnagora tudi kaj razširiti, to ni še gotovo, dasiravno verjetno. V ostalem je Gorčakov načrt zeló podoben Andrassyevemu, Gorčakovemu pa je priimek „apostelj miru“, ki si ga je ž njim pridobil, jako všeč.

Prav lep je na videz res ves ta načrt, in Evropa bi zopet prosto dihala. Al — kakor bomba priletela je iz Carigrada novica o odstopu starega bolj miroljubnega Turškega ministerstva in o nastopu novega kristjanom sovražnega med posvetovajoče se diplomatične velikaše v Berlinu. Res, Turčija ni si mogla izbrati bolj neugodnega časa za tako premembo, ki je največja ironija na obravnave Evropskih vlad. Ta prememba je jasen dokaz, da je v Turčiji prišla na vrhunec bojaželjna, kristijane črteča stranka, ki bo kmalu vzdignila kvišku bakljo boja in uničevanja kristijanov.